

ELŐFIZETÉS
Egy negyedévre
2 korona

Telefon szám 503.
Hirdetések díja: megállapo-
dás szerint

HÉTFŐ

Megjelenik minden hétfőn délelőtt

A szerkesztésért HÖNIG OTTÓ felelős. * Laptulajdonos: MOHOS ÁGOSTON.

Egyesítség
5 krajcár
(10 fillér)

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Zrinyi-utca 2 szám I. emelet
Sebesy-ház.

II. évfolyam

ARAD, 1908. MÁRCIUS 30.

13. szám

Az iparosokért.

Az aradi ipartestület tegnapi közgyűlésén elmondotta: **Barabás Béla dr.** országgyűlési képviselő.

Igen tisztelt közgyűlés! Kedves barátaim!

Nekem, mint az aradi ipartestület ügyészének bizony vajmi kevés mondani valóm van. Azért kevés a mondani valóm, mert, ha az iparosságot tartom szem előtt azt kell mondanom, hogy nem csináltam semmit. Az ügyészi állás, mint ezt látom és tapasztalom, az aradi ipartestületnél úgy szólva tiszteletbeli állás, egy dekorum és csak arra jó, hogy ha valami rosszul sikerül, az ügyészt üssék érte. (Derült-ség.) Ügyészi állásomból kifolyólag tehát beszámolni valóm nincs, de mégis e minőségben kellett ide jönnöm, hogy nekem a felszólaláshoz e testületben jogom legyen és e minőséget használom fel arra, hogy ez alkalommal szélesebb tere menjek át és foglalkozzam főképpen azokkal az érdekekkel, amelyek nemcsak az aradi iparosoknak, hanem az egész ország iparosainak érdekeit is képezik.

A végzet engem olyan helyre jelölt ki és oda vitt, hogy alkalmam, akaratom és talán kis képességem is van arra, hogy Magyarországnak ez idő szerint legéletbevágóbb kérdésével az ország iparosainak érdekével foglalkozzam. Ez a kérdés a legközvetlenebbül össze van kötve a gazdasági kérdésekkel és a legfontosabb kérdés ma Magyarországon: az iparosok helyzete. Nemcsak az iparosokról beszélek és nem csupán a munkáskérdést kívánom érinteni, hanem felszólalásomnak az a célja, hogy együttműködésre hívjam fel az iparosságot, mint a legközvetlenebbül érdekelt elemet a küszöbön levő nagy alkotások terén.

Az ipartörvény.)

E nagy alkotások közül kettő fekszik most a nemzet közvéleménye és Magyarország iparosai előtt. Az egyik az ipartörvény tervezete, a másik az adóreform. Mindkettő olyan, hogy létkérdéseinkbe, létérdekeinkbe, zsebünkbe vágó kérdés. Kik foglalkozhatnának tehát illetékesebben e kérdésekkel, mint elsősorban azok, akiket ezen a legközelebről érdekelnek. (Ugy van) Önök ezek, tisztelt Uraim és bármilyen okos, akármilyen tanult ember is valaki, el kell ismernie, hogy az élet gyakorlati tapasztalatai azok, amelyek a törvényhozót kell, hogy irányítsák, ha okos, helyes és jó törvényt akar alkotni. (Helyeslés.)

Az igen tisztelt titkár ur az imént ala-

posan lekritizálta az ipartörvényt. Mi az előnye ennek a kritikának? Az, hogy hál' Istennek, most már nem ott vagyunk, hogy az ipartörvényt iparosok nélkül csinálják meg, hanem azért kerülünk ide, hogy meghallgassuk azok véleményét, akik az élet gyakorlati tapasztalataiból a legjobban tudják, mi az előnye, mi a hátránya ennek a törvénytervezetnek.

Ha tehát ezzel ma már mindenki foglalkozhatik, kötelessége e kérdéssel foglalkoznia első sorban az aradi ipartestület elöljáróságának, szellemi vezéreinek. Ha pedig ilyenformán az aradi iparosok gyakorlati tapasztalataiból ki- szerjűk mindazon előnyöket és irányelveket, amelyek a törvényben kell, hogy nyomot hagyjanak, akkor azt hiszem, kell olyan ember is, aki az iparosok ezen hangulatának, meggyőződésének és praktikus felfogásának illetékes helyen kifejezést is adjon. Mert az igazság csak akkor igazság, ha azt érvényre tudjuk juttatni (Ugy van. Ugy van.)

Egyszer bepereltek valakit husz koronáért. Az illető nem törődött az ügygyel, azt mon- dotta: perelhet engem az az ember, itt a nyugta a zsebemben, hogy kifizettem neki a tartozásomat. Nekem igazam van és még egyszer a pénzt nem hajthatja be rajtam. Nem ment el a tárgyalásra, a bíró pedig nem győ- ződhetett meg arról, hogy neki igaza van és elmarasztalta. Haragudott is azután a szegény ember, hogy miféle igazság az, ha neki a tar- tozását kétszer kell kifizetnie. Persze az igaz- ság a zsebében maradt, ott pedig az igazság néma, csak akkor lesz beszédés, ha előveszi és felmutatja. Az igazságnak beszélnie kell, mert a néma igazságnak hatása nincs. Mit ér az iparosok igazsága, ha nincs olyan ember, aki ezt az igazságot illetékes helyen hangoztatni tudja.

Azt hiszem, hogy magam egészen alkalmas vagyok erre, hiszen eleget foglalkoztam ipari ügyekkel, sokat tapasztaltam és hallottam olyan dolgokat, amelyek az ország iparosainak létér- dekét mozdítják elő. Ha tehát az Önök ügy- szének egész esztendőben semmi dolga sincs, most ragadják meg az alkalmat és keressék meg az ügyészt arra, hogy az Önök érdekeit ott a törvényhozás termében megvédje. (Élénk éljenzés és taps.)

Ezért is jöttem én ide, mert ismét igazat adok a titkár urnak abban, hogy az iparosok saját ügyeik iránt furesa közömbösséget tanu- sítanak. (Ugy van.) Hát, tisztelt Uraim, e köz- zömbösségnek véget kell vetni. Ha Önök jó ipartörvényt akarnak, akkor azt lent kell meg- csinálni és nem odafent a zöld asztalnál. Ha Önök azt akarják, hogy az ipartörvény az ipa- rosok erősbödését, megélhetését és jólétét elő- mozdítsa, akkor hozzák el a gyakorlati életből tapasztalataikat, mondja el mindenki, hogyan gon- dolja, miképpen óhajtja a jövőben a törvényt megalkotni. Itt vannak a testület szellemi veze- tői, gyűjtsék össze az adatokat, szűrjék le a sok adatból az értékes, használható elemet és ezt a becses anyagot, amely az Önök életéből, műhelyéből, boltjából halmozódott egybe, szed- jék össze egy kötetbe és adják át nekem, hogy mindezen értékes dolgokat megmagyarázzam azoknak, akik nem foglalkozhatnak hivatássze- riően ilyen ügyekkel és nem érzik közvetlenül az iparosság bajait. Adják át ezen adatokat ne- kem, hogy ezeket megértve és felhasználva egy becsületes, helyes, alapos és az iparosok érde- keinek megvédésére alkalmas ipartörvényt hoz- hassunk. (Nagy éljenzés és taps.)

Ez a kérésem nem frázis. Én itt a közgyü- lés színe előtt hívom föl az elöljáróságot, hogy ebbeli kötelességét teljesítse. Szakítsanak az iparosok maguknak egy kis időt, hogy akinek egészséges, jó gondolata van, mindazt, amit az iparítás közben szerzett gyakorlatból helyesnek és szükségesnek állapítanak meg, összegyűjt- sék és nekem átadják. Megfogyják látni, hogy hozzám, mint az aradi ipartestület ügyészéhez, nem hiába fordulnak. Különös súlyt helyezek arra, hogy az aradi iparosokról van szó, mert az iparos-érdekeket legkifejezöbben és legköz- vetlenebbül éppen egy ilyen nagy város iparos- sága tudja fölismerni és ezen érdekeket azután az egész ország iparosainak ügyeire lehet alkalmazni, mert az aradi iparosoknak semmi esetre sem lehet más érdeke, mint például Debrecen iparosainak. (Igaz, ugy van.) Az ipari kérdés, általános kérdés, és megoldása keretében szá- mos fontos ügy szerepel, amelyek alkalmasak arra, hogy a régi, elavult törvény helyett egy jó, modern ipartörvényt alkossunk.

Felszólalásomnak tehát egyik része arra

WEINBERGER FERENCZ elsőrendű ék-
szerész, nagy
óra-raktára **ARAD** Andrásy-tér,
Központi-szálló
mellett.

először innepélyesen felkérjem az előljáróságot, hogy a gyakorlati életben tapasztalt adatokat gyűjtse össze és juttassa hozzám, másodsor, hogy innepélyes ígéretet tegyen arra nézve, hogy ezen adatokat felhasználom és a törvény hozzásban, a bizottságokban az Önök javára a magyar ipar érdekében értékesíteni is fogom.

Az ipartörvény kritikájába az idő rövidségénél fogva nem bocsátkozom bele elégedjenek meg egyelőre a jóindulattal és jóakarattal, amellyel a kérdést az iparosok érdekében tekintem és kezelem.

Az adó törvény.

A másik kérdés, amely igazán mélyen belevág az iparosok zsebébe: az adó törvény. Ennek is csak az, az egyetlen előnye van, hogy foglalkozhatunk vele, mert ezt is mindaddig a hátunk mögött szokták megcsinálni, anélkül, hogy megkérdezték volna éppen azokat, akiket a legjobban érdekelt. Itt fekszik az adótörvény tervezete most az ország közvéleménye előtt, foglalkozhatik vele mindenki.

Mikor annak idején képviselői pályámat megkezdtem és mikor általános volt a jelszó, hogy ne fizessünk adót, a gyomai kerületben jártam, ahol meglehetősen adóellenes hangulatot találtam. Akkor azt mondtam hűveimnek és választóimnak: Barátaim, nem az adók sok, a jövedelmek kevés. Mert bárcsak mindenki kényelmesebben és könnyebben fizethetne tiszter annyi adót, amennyivel nehezebben fizeti ma az adóját. A jövedelem a fő és ha nagyobb lesz a jövedelem, senki sem fog tiltakozni az ellen, hogy nagyobb adót fizessen. A keserűség, a nehéz adófizetés nyomorúsága és keserves következménye ott van, mikor nem bírjuk elviselni azon keveset sem, amelyet fizetniünk kell, mert nincs jövedelmünk. A kevésből, ha nagyon keveset vesznek is el, fáj. De ha az embernek nagyobb jövedelme van, káromkodik ugyan egyet a magyar ember módjára, de könnyebben lefizeti a nagyobb adót is.

A rejtett jövedelmek megadóztatása.

Igen tisztelt Uraim: A mostani adótörvénynek egyik kiinduló pontja az volt, hogy az elrejtett, eldugott és eddig ki nem puhatolt jövedelmeket adóztatna meg azokkal szemben, akik kényelmesen benne ülnek zsölyéikben, huzzák részvényeik után a kamatokat és élvezik a nagy jövedelmet, amelyért egy napot sem dolgoznak. A szegény iparos műhelyét nem lehet elrejtetni a föld alá, a boltot, üzletet, földet, jószágot észreveszik, de a tőkés jövedelmét nem. Már pedig aki mindeu munka és fáradság nélkül tíz-huszezer forint jövedelemből él, azt meg kell adóztatni, hogy ezáltal könnyítsék azok terheit, akik bizony nagyon keservesen tudnak adófizetési kötelezettségeiknek eleget tenni. (Ugy van. Élénk helyeslés.)

A pénzügyi részvényesek és betevői persze lármáznak, hogy minő súlyos terhet akarnak rájuk róni. Nem tudom Önök hogyan gondolkoznak e kérdésben, de én feltétlenül igazságosnak tartom az olyan adót, amely abból a jövedelemből fizetetik, amelyért az illetők nem dolgoztak semmit. Nem illő, hogy az ilyen jövedelemből élők egy bizonyos mennyiséget áldozzanak a közügyek oltárára?

Megfordítva pedig nem igazságos az, hogy az az iparos vagy gazda, aki egy bizonyos minimális jövedelemből él, adómentességben

részesüljön? A mostani adótörvény tervezetben ez az irányzat látszik uralkodni.

Vegyük példánl a harmadosztályu kereseti adót, ahol a megállapított adóalap után tíz százalékot kell fizetni. Itt a pénzügyigazgatóság állítólag sok körülményt szándékosan figyelmen kívül hagyott, elnézett és kevesebb adóalapot állapított meg az adózók terhére. Pedig ez nem áll, mert mindenkinél a lehető legmagasabbra emelte azt az összeget, amely után a tíz százalék adót kirótták. Most ezt az adót a törvényjavaslat leszállítja öt százalékra, pedig az állam akkor sem foghatott rá senkire sem több jövedelmet, mert mindig az általános gyakorlati felfogás szerint kell az adóalapot kimutatni és mesterséges ráfogásokkal sohasem lehet azt fokozni. A szándék jó, csak a keresztülvitele bizassék tisztességes kezekre és lehetőleg azt független polgárokból alakított bizottság állapítsa meg. (Igaz. Ugy van.) De mikor az adóbehajtások és kivetésénél jutalékot helyeznek a tisztviselőnek kilátásba, az srófól, emel, mert nem azzal törődik, hogy tud-e az illető fizetni, vagy sem, hanem az a törekvése, hogy minél több jutalékot kapjon. Ez a helytelen rendszer az új tervezetben is benne van. Ennek természetesen utjába kell állani.

Nem akarok e kérdésbe belemélyedni, azért ezuttal csak röviden foglalkozom vele, de itt is azt a kijelentést kell tennem, hogy mindazok, akiknek az adótörvény tervezete ellen kifogásai, észrevételei vannak, közöljék azokat velem, én az értékes részt felhasználom és irányadó helyen előterjesztem. Itt is az iparoságot közvetlenül érdeklő kérdésekkel méltóztassanak csak foglalkozni. A földbirtokosok, ügyvédek, orvosok adójával ne törődjenek, ahhoz Önöknek semmi közük, de foglalkozzanak az iparosok adóügyével és az erre vonatkozó megjegyzéseiket és sérelmeiket az előljáróság közvetítésével juttassák hozzám.

Az önálló vámterület.

Az adóreformra vonatkozó kijelentéseimet azzal kezdtem, hogy nem az adó sok, hanem a jövedelem kevés. Ez a kérdés belevág egy kissé a politikába, amelylyel itt nem óhajtok foglalkozni, mert benn akarok maradni az iparoságot közvetlenül érdeklő keretben, a gazdasági részben.

A mostani országgyűlés megkötött Ausztriával egy kiegyezést. Ez a kiegyezés tisztán és kizárólag gazdasági kérdés. Az ország közvéleménye már évek hosszú sora óta azzal foglalkozik, hogy nekünk meg kell teremni a tiszta és becsülettel önálló vámterületet. Elzött még oda se jutottunk, hogy ennek a lehetőségére meg legyen a mostani szerződéssel azonban megtörtént az a lépés, hogy az önálló vámterületet 1917-ben megcsinálhatja az ország, ha akarja. És ez a rossz, mert az ország közvéleménye nagyon ingatag alapon alapon áll. Hiába mondom én annak a választókerületnek, hogy küldjön olyan képviselőt a törvényhozásba, aki elvei mellett becsületesen és rendíthetetlenül megáll, a választókat mézes szóval pénzzel, itallal félrevezetik és a kerület olyan képviselőt választ, aki nem Magyarország érdekeit, hanem idegen érdekeket szolgál. Ez hiba, de a lehetőség arra, hogy 1917-ben megkössük az önálló szerződést Ausztriával és ezzel egyidejűleg behozzuk az önálló vámterületet, megvan. Ha az Isten nekem erőt és éle-

tet ad, mert kilenc év hosszú idő, én biztosítom Önöket, uraim, hogy az önálló vámterület meg is lesz, mert ezt nemcsak hangoztatni kell, hanem végre is hajtani. Azok, akik ezt a kötelezettséget vállalták, teljesíteni is fogják, erre kötelezi őket jó hírnevük, tisztességük és politikai megbízhatóságuk.

Az önálló magyar bank.

A másik kérdés, amelynek küszöbén állunk, szintén gazdasági kérdés, és annak a magyar állampolgárok megélhetésének könnyítését célozza: a bankkérdés. Nagyon fontos körülmény a hitel szerzése. Az iparos, ha csak ez az korona van szüksége, sokkal jobban rá van szorulva a csekély összegre, mint például egy nagybirtokos százazrekre. Az iparos életében vállalatában nagyobb szolgálatot tesz egy kis összeg, mert befektetésre, tartozások kiegyeulítésére, élelmi cikkek beszerzésére fordítja, szóval olyan célokra, amelyek neki létérdekét képezik. Az olcsó hitel szerzése és a hitel könnyű szerzése az, ami az iparos érdekét jelentékenyen előmozdítja és ennek legfőbb biztosítékát az önálló magyar bankban látom, ennek megvalósítására fogok én is törekedni.

Az önálló magyar bank létesülése most már igazán rövid idő kérdése. Ott nem lehet paktálni és az ügyet elodázní. 1911. január elején az önálló magyar banknak létre kell jönnie. (Élénk éljenzés.)

Természetes, hogy sem egyetlen pénzügyi vezérigazgatója, sem tisztviselője nem hűve az önálló banknak. Ezek azt mondják, hogy az országra nézve szerencsétlenség lesz annak felállítása. De miért mondják ezt? Azért, mert az önálló magyar bank úgy is tervezetik, hogy lehetőleg a magyar állampolgárok heverő tőkéiből hozassék létre. Akinek pedig tőkéje van, honnét veszi azt az máshonnét, mint a takarékpénztárakból és oda adja az önálló magyar bank létrehozására az által, hogy részvényeket vásárol. Ez ekből nincs a pénzügyi vezérigazgatók között ember, aki helyesli az önálló magyar bankot, hanem mindnyájan sietnek félreverní a harangokat, hogy baj lesz. Nagyobb szeren csétlenség és kellemetlenség a magyar közvélemény és az egész országotnem érheti annál, ami a múlt ős folyamán történt. Minő pénzügyi viszonyok voltak azok! Akinek öt-száz korona hitele volt, nem kapott egy árva fillért sem, pedig a pénzügyi vezérigazgatók ott heverték a százezrek, de nem merték kiadni, mert olyan gyenge lábón álltak a pénzügyi viszonyok és a betétek kivétele oly hirtelen megszaporodott, hogy a takarékpénztárak attól féltek, hogy az ő fenamaradásuk megrendül.

Az önálló magyar bankra vonatkozólag most várjuk az osztrák-magyar bank nyilatkozatát, kívánja-e a bankszabadalom meghosszabbítását, vagy nem. Mihelyt ez a nyilatkozat beérkezik, a magyar országgyűlésnek ideje és alkalma van arra, hogy ez ügyben állást foglaljon és ez nem lehet más, mint az önálló magyar bank felállítása. (Éljenzés) hiszen a lapokból is olvashatják, hogy az országgyűlési függetlenségi és negyvenzsolcas-párt milyen óriási többsége az, amely az önálló magyar bankot követeli. De eltekintve attól, hogy jó, vagy rossz lesz-e az önálló bank, meg kell csinálni, mert a nemzet közvéleménye úgy kívánja, mert a nemzet közvéleménye úgy akarja és most a közvélemény látja, hogy Magyarország lerázza magáról mindazon nyugoti, le-

A polgármester lemondott

arról, hogy Budapestén vegyen ruhát. — —

LEICNER ÉS FLEISCHERNÉL (Szabadság-tér)

ugyanis a legjobb őszi szövetek 35%-al olcsóbban kaphatók! — Ujdonságok! — Angol és hazai gyártmány

kötöttséget és kellemetlenséget, amely a bankkérdésben az Ausztriával való összeköttetés folytán annyiszor felmerült. De meg kell csinálni azért is, mert régen hirdett elveink szerint az egyik legkétségtelenebb biztosítéka a nemzeti önállóságnak. Ha azt látjuk, hogy az osztrák-magyar banknak a magyarországi hitel kielégítésére irányuló működése nem volt kedvező az országra, minden esetre felcseréljük azt olyan intézménnyel, amelybe a jövőre nézve bizalmat helyezünk.

Ez közgazdasági kérdés, de kötelességem nek tartottam vele — bármily röviden — foglalkozni, már csak azért is, hogy újból tanúságot tegyek régen vallott elveim mellett. Hallottam ugyanis olyan kósza híresztelésekről, mintha én elveimet változtatni akarnám. Ez hazug rágalom, amelynek senki sem adhat hitelt, aki engem ismer, mert ez elveimmel születtem, velük élek és küzdök és azokkal fogok meghalni. Beszéljenek bármint, engem azok a galádságok nem érintenek. Jól tudják Önök, hogy gyermekkorom óta milyen uton-módon, miféle keserűségeken, nélkülözéseken, fárasztásokon és küzdelmeken mentem keresztül, míg az Isten jósága és választóim szeretete oda emelt, hogy ma már nekem az ország közéletében szavam van. És az a szó, amely az én ajkaimról elhangzik, a becsületnek, a rendíthetetlen meggyőződésnek és az igazságnak szava, becsületes mindenkivel szemben, kezdve felülről lefelé, egészen az utolsó igénytelen emberig. (*Hosszas éljenzés és taps.*)

Ez, úgy hiszem velem született és az igazságot még bátrabban és erősebben fogom kimondani akkor, ha tudom, hogy az ország közvéleményének egy olyan hatalmas, nagy társadalmi tömege, mint az iparosokká áll hátam mögött, osztozik az én szerény és igénytelen gondolataimban nekem erőt ad arra, hogy az én ajkamon keresztül döngő igazságként hangozzanak azok előtt, akiknek immár kötelességük, hogy megnyissák a kis emberek előtt is a tisztességes megélhetés és boldogság kapuját. (*Élénk éljenzés.*)

Azzal végzem beszédemet, amivel kezdettem, Lehet, hogy mint az ipartestület ügyésze ezután se fogok csinálni semmit, de mint magyar törvényhozó, legszentebb legbecsületesebb kötelességemnek tartom, hogy az ország egyik rendkívül nagy és legfontosabb társadalmi tömegének: a magyar iparos osztálynak érdekeit előmozdítsam, mert ezzel nemcsak egyes kis emberek érdekét, hanem a magyar ipar dicsőségét, erősbödését és versenyképességét is szolgálom. Nagyon köszönöm, Uraim, hogy voltak olyan szívesek ezen hivatalos minőségemben elmondott szavaimat meghallgatni, most arra kérem Önöket, hogy ez ne elröppető szó legyen. Én állom, miket mondtam, de állják Önök is és segítsenek nekem e közös nagy munkában, mert ez az Önök érdeke, a magyar ipar érdeke. Álljon a tömeg a vezér háta mögé és akkor győzelemre visszük törekvéseinket, egy nagy, erős, hatalmas ipart és öntudatos, erős iparosságot alko hatunk rövid idő múlva. (*Hosszas éljenzés.*)

Uraim, tarsunk össze. Az az összetartás, amelyet az elnök beszédében oly szépen hangoztatott, ne csak frázis, üres beszéd, hanem az életben meglevő valóság legyen. Testvéri szeretettel egyesüljünk és menjünk előre, hogy

így tudjunk a hatalmasoknak imponálni. Még egyszer köszönöm azives türelmüket. (Percekig tartó, szünni nem akaró hosszas éljenzés és taps.)

A MIHÁLY ZSEBE.

Színházi ügyek.

Szendrey Mihály elmondhatja Petőfivel, hogy szeretik őt az istenek, rémitő módon szeretik. Nem mulik el hét, amely újabb és újabb adatokkal ne szolgálja az ő zsebimádását illetőleg, ami egyben azt jelenti, hogy hétről-hétre meg kell ró'a emlékeznünk.

Az elmúlt hét valósággal dús gazdag volt eseményekben. A zsebbevágó ügyek legjellemzőbbike azonban alighanem az a két kritika, amelyek előkelő fővárosi lapok hasábjain jelentek meg. Ime, itt adjuk mind a kettőt:

„Mártonfi Róbert (Almaviva) nem érdemelte meg jó szerepét, hiszen még a beszédét sem lehetett megérteni.“ (Az Ujság.)

„Mártonfi Róbert jóformán az egész szerepével adós maradt.“ (Pesti Napló.)

Ez a kritika, amely maximális jóakarattal sem mondható elismerőnek, egy növendék-előadásról íródott, s bennünket annyiban érdekel, mert a lemagasztalt ur, Mártonfi Róbert a jövő esztendőben az aradi társulatnak lesz kiváló művésze, mint Horti Sándor utódja. Hogy miért éppen ő, azt bizonyára fölösleges magyarázni. Végre is miért ne szerződtesse a zseb maniákusa, Mihály mester 70—80 forintos kezdőket, ha bizonyos jellemző türelemmel nézik mindenhol a garázdálkodásait.

S ennek a türelemnek valóban nincs határa. Ma este például a *Nincs valami elvámolni valója?* című ostoba, minden szellemesség híján való tragárság kerül színre, s ez megtörténhetett annak dacára, hogy Szendrey maga hirdeti kommunikációjában s a színlapon egyaránt, hogy a darab frívól, s kéri bérlejt, hogy akik páholyaikat használni nem óhajtják, váltassák be. No már engedje meg nekünk a színügyi-bizottság, de mégis csak nagyfokú gyámoltalanság kell ahhoz, hogy hallgatagon tűrjék, hogy Szendrey olyan darabokat adasson elő, amelyről maga megállapítja, hogy a bérlők — esetleg — nem fogják azt megnézni.

Mi a magunk részéről e megállapításhoz csak annyit teszünk, hogy Szendrey Mihály ur szemérmetlenül vezeti már kisdéd specceráját, s másodsorban azt, hogy ezt a durva, s a hazug színházi kommunikáció által szellemesnek mondott, de valóságban izléstelenül ostoba disznóságot a finomultabb izlésűek nem fogják megnézni. Hadd lássa a zseb imádója, hogy a közönség csömöre kíséri undorító vállalkozásait.

És végül még egyet. Kérdjük Szendrey Mihály igazgató urtól: *mi lesz az igéreteivel?* A névtelen levélírók megkerültek, vajjon hajlandó-e ezeket — adott szavához képest — elbocsájtani.

Ezt lesz alkalmunk gyakrabban megkérdezni a kókler tejedelemtől.

M. A. V.

Ápr. 1-én szerdán az első

Hölgy-Tombola!

Központi szálloda télikertjében.

Hol volt Müller Károly?

Az állami tisztviselők lakbérpótléka.

Nyilatkozzék képviselő ur!

— A Hétfő riportja. —

Az elmúlt hét egyik napján ismét Müller Károly dicsőségét zengték az aradi napilapok, még pedig egyhangulag. „Müller Károly az aradi állami tisztviselőkért“ címen az volt megírva, hogy városunk szeretett képviselője eljárta ama bizonyos lakbérpótlék ügyében a miniszteriumban, s hogy a tisztviselők szénája teljesen rendben van.

Igazán nem tudnók megmondani: miért, de a kételkedés ördöge azonnal fölébredt bennünk, s úgy éreztük, hogy ez a hirdetés legalább is tévedésen alapulhat. Ugy éreztük, mert ismerjük Müller Károlyt, tudjuk: mire képes ő és tisztában vagyunk azzal a munkássággal, helyesebben annak az értékével, melyet ő nagysága a miniszteriumban kifejthet. Mivel pedig a gyanu olyan féreg, amely állandóan rágódik az emberen, nem állhattunk ellent a vágnak, hogy megtudjuk: *hol volt Müller Károly?* Kivel beszélt az aradi állami tisztviselők lakbérpótléka ügyében, hol, merre járt, kinek a jóindulatát prokperálta a számukra.

Ezek a kérdések korántsem olyan ártatlanok, mint első pillanatra bárki is sejtene. Megvalljuk ugyanis, hogy mi nem azért kérdezzük Müller Károlyt, hogy alkalmat adjunk neki a saját dicsőségének hirdetésére, de mert tudjuk, hogy ezekre a kérdésekre Müller képviselő ur egyszerűen képtelen megtelelni. Képtelen, mert például párisi utjáról bajosan tudna beszámolni az, aki sohasem volt Párisban. S akkurat így járna Müller Károly is, ha kedve kerekednék feleletet adni.

Mert tisztelettel bátrak vagyunk kijelenteni, hogy az aradi állami tisztviselők lakbérpótléka ügyében Müller Károly egyetlen illetékes helyen sem fordult meg. Hangoztatjuk: *illetékes helyen*, mert hogy valahol, isten tudja hol, tényleg szóvá tette a kérdést, nem lehetetlen. Bizonyos azonban, hogy

1. a pénzügyminiszterium azon osztályában, amely a lakbérpótlékok kérdésével foglalkozik, Müller Károlyt egyáltalán nem ismerik s azt sem tudják: van-e ilyen nevű képviselő.

2. Müller Károly ebben az ügyben Popovics államtitkárral nem beszélt;

3. Müller Károly ebben az ügyben Wekerle Sándor pénzügyminiszterrel sem beszélt.

A tavaszi cipőkülönlegességek már megérkeztek.

Raphatók: Weinberger János elsőrendű cipőüzletében Arad, Andrássy-tér.

Ugy véljük, jogosan kérdezzük ezek után; *hol járt hát Müller Károly*, kiknek kegyeibe ajánlotta az aradi állami tisztviselőket?

Képviselő ur, nyilatkozzék! Várjuk a cáfolatot.

Ami már most magát a lakbérpótlékot illeti, ahhoz is van néhány szavunk. Az aradi tisztviselők ugyanis még semmit sem tettek e reájok nézve fontos ügyben, hogyan remélhetik hát annak kedvező elintézését. Ahhoz, hogy valamit kapjanak, először kérniök kell, mint ahogy más város tisztviselői kértek. Amig ezt nem teszik, nem is foglalkoznak Araddal, mert néma gyerekek anyja sem érti a szavát.

Különben úgy tudjuk, hogy az aradi állami tisztviselőknek éppen a lakbérpótlék ügyében szombaton értekezletük volt. Ha ezen memorandum küldését határozták el, úgy végre helyes utra tértek s kérésüket bizonyára teljesítik Müller Károly közbenjárása nélkül is.

NYILT LEVELEK.

*

Cukor László ur!

Ugy-e hogy milyen nevelésesen furcsa dolog az, ha valaki arabsul akar beszélni és nem tud arabsul. Éppen olyan neveléses az ha valamely elnök direktívákat akar adni és nem ért hozzá.

Édes Cukrom, maga megint belenyargalt és belenyargalt a betegségélyező pénztár volt igazgatóságát a bölcsességek tengerébe és miért? Mert a szíve így diktálta, vagy mondjuk inkább, az a szép, az nagy, az a jó, az a nemes szív ilyen direktívákat adott önnek, mert szíve az van.

Látja édes Szívcsukorkám, mit jelent az, ha valaki ilyen édes szívvvel gondolkodik, és ha olyan kedvenc eszméi vannak egy nagy, egy csupa szív elnöknek. Ön azt akarja, hogy a 10888 korona 88 fillér értékű kabátot a 2542 koronás gombhoz varrják, hogy majdan egyszer ha unokáink fölépítik azt a szanatóriumot, egy nagy aranybetűs márványtábla hirdesse, miszerint e szanatórium a legédesebb Cukor által alapított. E kedvenc eszméjének megvalósulásaért ön képes lett volna a mostani élő és nélkülöző „társadalmi alsó osztályt“ (saját szavai) továbbra is nélkülözni, sőt sanyarogni hagyni, csak hogy unokáink olvashassák az ön által nagyrabecsült nevét, márványba vésvé és meg-aranyozva.

Kérem Cukorságodat, vegye tudomásul, hogy szerencsének tartom azt, miszerint az az alsó társadalmi osztály, amelyet ön gondol, ma már nincs arra szorulva, hogy az ön édes szíve gondoskodjék az ő unokájukról, hanem gondoskodik a saját eszével önmagáról.

A munkások elővéve az 1907. évi XIX. törvénycíkket, kiokumálták, hogy a 118. §. szerint a kerületi munkásbiztosító pénztárak évi tiszta fölöslegei kétharmadrészen az országos munkásbetegségélyező és balesetbiztosító pénztárt illetik s az oda beszállítandó. Ezen pénzekből az Országos munkásbetegségélyező- és balesetbiztosító-pénztár célja a 100. §. 5. pontja szerint a biztosított tagok számára kórházak, rendelő-intézetek, gyógy- és üdülőhelyekről való gondoskodás.

Láthatja tehát, édes Cukrom, hogy a törvény már gondoskodott a munkásokról, nincs tehát szükség arra, hogy az ön, embertársai szeretetében meglágyult szíve gondolkodással megerőltesse magát, de főképp úgy, hogy elvonjon tőlük az ő segélyezésükre szánt tízezer koronákat.

Mindazonáltal indítatva érzem magam az ön gondolatokban ellágyult szívét a 199. §-ra figyelmeztetni; ez így szól:

„Az e törvény életbeléptekor fennálló ke-

rületi munkás biztosító pénztárnak és vállalati betegségélyező pénztáraknak, ugyszintén a 196. §. első bekezdése szerint fennmaradó magán-egyesületi pénztáraknak e törvény életbelépte előtt gyűjtött és a 196. §. második bekezdése értelmében megállapított vagyona továbbra is e pénztárak kezelésében marad és külön számlán való kezelés mellett az illető pénztár biztosított tagjainak a pénztár közgyűlése által az állami munkásbiztosítási hivatal jóváhagyása mellett megállapítandó betegségélyezősi szükségletére fordítandó.“

Cukrom édes! A fenti szakaszt önnek megmagyarázni gyengének érzem magam, de megérteni talán így jobban tudja, önök a tizezret a kétezerrel egyesítették. Alapítványt létesíteni pedig nem szabad, ennek következtében most ez egész összeg külön számlán kezelendő és betegségélyezősi szükségletekre fordítandó. Mikor létesül tehát a Cukor-féle szanatórium?

De egyébként mondja még valaki, hogy az ön szíve az a gondolkozó: nem lágy. Viszontlátásra!

Hönig Ottó

*****

Az Uránia részvénytársaság.

A hónapok óta föltünő sikerrel működő aradi mozzai, az Uránia, már a legközelebb gazdákat cserél, részvénytársasággá lesz. Az aláírások már javában folynak, s remélhetőleg csak napok kérdése a részvénytársaság megalakulása. Az Uránia működése azontul még nagyobb arányu lesz.

*****

Meghalt az ijedtségtől.

Végzetes tüzvész Aradon.

Egy asszony tragédiája.

A Hétfő riportja.

Tragikus kimenetelű tüzvész pusztított tegnap éjjel Aradon. Egy fiatal asszony, aki közvetlenül az anyai örökök előtt állott, annyira megijedt a hirtelen támadt tüztől, hogy rövid, kínos szenvedés után még az éj folyamán meghalt.

A tragikus végű tüzvészről ezeket jelenti tudósítónk:

Tegnap este tíz óra tájban nagyobb szabású tüz ütött ki az Óvár-utcában. Az 5-ik számú ház teteje gyuladt ki, amely Löwenstein Vilmos tulajdona s amelyben most maceszgyár volt. A magasra csapó lángok vörösre festették az égboltozatot, s a még nagy számban sétáló közönség tömegesen igyekezett a tüz színhelyére. Csakhamar megjelent ott a tűzoltóság is Sztankovits Miklós személyes vezetésével s megkezdtek az oltási munkálatokat.

Mig künn a tüzet, amely belekapott a szomszédos házba is, lázas munkával igyekeztek lokalizálni, benn a házigazda lakásában megrázó dolog történt. Amikor ugyanis a tüzet észrevették, a házbeliek érthetőleg megijedtek, de különösen Löwensteinné s a leánya: Vermes Morné, született Löwenstein Róza, aki férjével Budapestről volt szüleinél látogatóban. A fiatal asszony, aki már nyolc hónap óta másállapotban volt, az első pillanatban édes anyját kezdte vigasztalni, de hirtelen vért kezdett hányni majd összeesett. Az azonnal előhívott Herz Andor dr. már nem segíthetett a szerencsétlen asszonyon s csupán a szívszélhűdés következtében beállt halált konstatálhatta.

A végzetes tüz keletkezésének okát ezideig nem sikerült megállapítani. A ház porig égett s egyébként is nagy a kár, ami azonban biztosítás útján megtérül. A rendőrség részéről Berecz Ferenc alkapitány, Tisch Mór dr. főorvos, Hecht Arnold kerületi orvos és Moldován Ödön rendőrhadnagy jelent meg a helyszínen.

Benczy Gyula és öccse Elemér április hó elsejétől

a Fehér Kereszt télikertjében játszik.

*****

AMIRŐL CSAK SUTTOGNAK. ■ ■ ■ ■

*

■ ■ ■ Gorombaság és — pásztoróra.

*

A gorombaság és a pásztoróra ellentétben a költővel és a sorsharaggal, nem egy anyaméhben születtek. Am az ikertestvéri mivoltuk ezért korántsem olyan képtelenség, mint az a fenti megállapításból joggal következtethető volna.

Az asszony nép természetében, akik nélkül normális viszonyok mellett nem eshetik meg pásztoróra, van ugyanis valami megmagyarázhatatlan rokonszenv a gorombaság iránt. Szeretik a kemény, szinte durva férfiakat, mert a durvaság mögött erőt sejtnek; erő nélkül pedig tudvalevőleg vajmi keveset ér a szerelem.

A most elmondandó és fölülte jellemző eset csak annyiban különös, hogy a goromba nem a férfi volt, s csodálatosan a kis ügy mégis pásztorórával végződött.

A kaland aktív szereplői két aradi uri hölgy és egy ifju. A hölgyek páros volta ne riasszon meg senkit. Az alkalmas pillanatban az egyik hölgy díszkréten meg fog lépni.

Kezdődött az eset az utcán, még pedig a korzón. Az ifjunak, aki csak mint vendég időzik szülővárosában, feltűnt két elegáns, csinos hölgy, akik figyelemmel kísérték, sőt úgy találta, hogy az egyik sokat, vagy, legalább is elegetmondóan tekintett többször vissza. Már pedig egy ifjunak, aki a romlott világvárosi levegőből kerül ide, ennyi éppen elég.

A lovag nem is tehetett okosabbat, mint hazament, leült és irt. Nem volt ezt nehéz megtennie, mert az egyik nőre még emlékezett abból az időből, amikor az aradi iskolák padjában gubbasztott. A levél körülbelül így hangzott:

Asszonyom!

Ugy érzem: utcai találkozásunk alkalmaival Kegyed félreismerhetetlen jelét adta érdeklődésének. Ha ez az érdeklődés komoly, adjon alkalmat a találkozásra.

Reménységgel eltelve

csókolja a kezét
Párisi ifju.

A levél elment s hogy a címzett kezébe is eljutott, azt már a következő nap igazolta. Vacsora időben történt. A fiatal ember odahaza volt édesanyjával, amikor az ajtón a szokásos halk kopogtatás volt hallható.

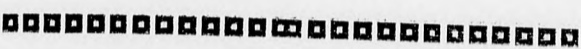
A „tessék“-re aztán meglepő dolog történt. A két asszony lépett be, s az egyik kezében szorongatta a drága kis levélkét. Nem sokat teketóriázott, hanem odalépett az ifju elé s felmutatva a bűnjelet, megeredt csipős nyelvecskéje, amely percekig nem nyugodott meg, a leg-

keményebb gorombaságokat szórva az érthetőleg zavarban lévő ifju fejére. Végre is a kimerülés stádiuma következett be s a két hölgy, az anya legnagyobb bámulatára, sarkon fordult s távozott.

Anyja és fia azonban föl sem ócsudhattak még, amikor az ajtó újra megnyílt s a másik hölgy lépett be. Ilően bocsánatot kért s a külvárosra és a sötétségre való tekintettel arra kérte az ifjút, kísérné el őket, a két védtelen nőt a legközelebbi sarokig.

A fiatal ember zavarában szinte gépiesen követte a nőt s csakhamar mindhárman szóltanul haladtak a kifizetőtől: a legközelebbi sarok felé. Ott aztán ismét meglepetés várt az ifjún, ezúttal a harmadik. A „másik” hölgy ugyanis kijelentette, hogy az ura várja, köszönt és távozott. A szelvényes Don Juan tehát egyedül maradt szive választottjával, aki annyira leszidta tiz percével előbb. A nő, még mindig kezében tartva a levelet, folytatta útját s mert az ifju nem tehetett okosabbat, követte.

És aztán . . . de a többi talán fölösleges is elmondani. Csak annyival tartozunk még, hogy beszámoljunk az ifju hazatéréséről. Ez éjjel táján történt meg, amikor jószemű, de rossz nyelvű emberek valakit láttak kionsonni a szép aszszony házának kapuján.

Előleges jelentés.

Tisztelettel jelentem, hogy

márczius hó 31-én

hírneves

női zenekarommal

Aradra érkezem és ezen naptól kezdve esténként 8 órától szabad bemenettel

Kovács és Novotny

Vadászkürt éttormében

hangversenyt

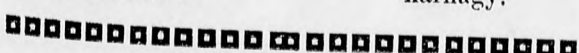
tartok.

Számos látogatásért esedez

Andree A. József,

karnagy.

Szabad bemenet.

Elveszett

egy arany nyaklánc, egy moros és egy darab ezüst amulettal. A bocsánatos megtaláló illő jutalom mellett átszolgáltathatja Münz I. cégnél.

Az Uránia műsora

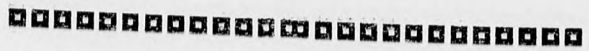
változatos és vonzó, ami aztán érthetővé teszi, hogy az előadásokat mindig nagyszámú közönség előtt tartják meg. A hétfői műsor egyike a legjobbaknak, melyeket az Uránia színe hozott. Vasárnap a mulattató viceknél olyan viharos kacagás verte fel a színházat amilyen ritkán hallható a legjobb böhözet előadásánál is. Kedden ismét új műsor kerül bemutatásra: minden kép egy-egy szennáció. Az Uránia-színház valóban dícséretesen gondoskodik a közönség legjobb szórakoztatásáról.

Legolcsóbb kőszén Aradon.

Kitűnően égő nagy hőfoku hazai kőszén mm.-ja 3 kor. 40 fill. házhoz szállítva (legalább 5 mm. vételnél) 3'60 kor. Kapható:

Engel Gyula Boros Béni-tér 29. és Lovász-utca 1.a üzleteiben. Telefon 521. és 175.

Foghuzás akadályokkal.

Az aradi orvosszövetség és a munkásfogak.

— A Hétfő riportja. —

Még az aradi közönség előtt is, mely pedig már egyszer megbarátkozott az orvosszövetség nével, bizonyára új dolog az a képeslet, melyet a fenti cím fejez ki. De valószínű, hogy az egész országban alig van párja annak a viszonynak, amelybe az aradi munkásfogak az orvosszövetséggel jutottak. Ez a viszony nemesak a fogak kérdése, hanem egyúttal fogós kérdés is, melyet az aradi szövetségnek kell most valahogyan békés uton megoldani.

Ez a viszonynak szenvedő — a szó legszorosabb értelmében szenvedő — hősei az aradi munkásbiztosító és betegsegítő-pénztár fogfájós munkásai. E kerületbe tartozó munkások és családjaik ugyanis tudvalevőleg csak olyan orvos kezelését vehetik a pénztár alapszabályai szerint igénybe, aki az aradi orvosszövetség tagja és egyúttal a pénztár orvosa. Ez a szabály az orvosszövetség határozata szerint a fogorvosokra is áll, így tehát az aradi munkások csak ahhoz a fogorvoshoz fordulhatnak, aki benne van az aradi orvosszövetségben és egyúttal a pénztár orvosa is. Ilyen azonban csak kettő van: dr. Székely Imigó és Vajda Benő. A többi fogorvos nem tagja az orvosszövetségnek nagyrészt azért, mert nincsen orvosi diplomájuk és így nem is lehetnek tagjai.

Ez az oka annak a bonyodalomnak, mely néhány aradi fogorvos és a pénztár között most keletkezett. A pénztár munkásai és az aradi fogorvosok ugyanis nem voltak értesülve erről a megszorító intézkedésről. A fogorvosok bizva a pénztárban és a munkásoktól kapott szelvényekben, a nálak foghuzásra jelentkező munkásokon elvégezték ezt a súlyos műtétet. Mikor azonban néhány héttel ezelőtt a fogtechnikusok benyújtották számláikat a pénztárnak, az az orvosszövetség szigorú utasítására megtagadta a kifizetést. Hosszas tanácskozások és egyezkedések után a pénztár tegnap, vasárnap mégis kifizette a számlákat, de kimondotta, hogy ezentúl csak az orvosszövetségbe tartozó pénztári fogorvosoknak utalványozza ki a munkásfogak árát.

Mondanunk sem kell, hogy ez a határozat illetve az orvosszövetségnek ez a rideg magatartása sérelmes ugy a pénztár munkásaira, mint az aradi fogtechnikusokra. A pénztár munkásai, ha megfájul a foguk, ahhoz a fogorvoshoz mennek legszívesebben, amelyikhez leg hamarabb eljuthatnak és amelyikhez a bár keserű tapasztalatok következtében, legtöbb bizalmuk van. Aradon van olyan fogtechnikus, kibe a munkások szívesebben fordulnak, mint bármelyik doktor-fogorvoshoz és aki munkás testületektől eddigi működéséért már sok köszönetet és dícséretet kapott. De eltekintve ettől, két fogorvos nem nagyon elég Arad ezer fogfájós munkásának. Hát ha még valamelyik elköltözne Aradról, hogyan sirhatnának a fogfájós munkások egyetlen aradi fogorvos városbójában?

E lehetetlen állapotoknak véget kell vetni ugy az aradi munkások, mint az aradi fogorvosok érdekében. Az orvosszövetség nem ragaszkodhat ridegen egy olyan álláshoz, mely könnyen lehetetlenné is válhatik. Akkor ugyanis, ha egy aradi fogorvos sem lenne tagja a szövetségnek. Ne várják be ezt a kényszerítő körülményt, hanem másítsák meg határozatukat saját jószántukból és az aradi fogorvosok iránti kartársi érzületből.

Benczy Gyula.

*

Ez a név nem ösmeretlen a cigányzene barátai előtt. S mert Magyarországon mindenki cigánybarát, azért ismerik Benczy Gyulát országsszerte.

Benczy Gyula nem a szólista cigányok fajtájából való, akik maguk kiváló zenészek, a környezetük, bandájuk azonban csak alárendelt szerephez jut. Bár a hegedűnek kiváló mestere, erejének, népszerűségének titka nem abban, hanem a bandájában van. Elmondhatjuk, hogy az országban kevés primás van, aki olyan szervező képességgel volna megáldva, mint Nyíregyháza híres neves cigánya, Benczy Gyula.

Fölkapott cigány lévén, érthető, hogy mindent játszik s a műsora a lehető legváltozatosabb. Nincs az a klasszikus darab s nincs az az újdonság, amelyet Benczy bandája ne játszana. Emellett, mint a nagy-cigányoknak általában, meg van az az érdeme, hogy — ellentétben a mi cigányeinkkal — nem öt percet játszik e egy negyed órát szünetel, hanem ha kezébe vette a hegedűt, azt félóraszámra nem teszi le. Mindezt pedig azért mondottuk el Szabolcs s általában a Nyírség híres cigányáról, mert Benczy Gyula és öcsese Elemér április elsejen, szerdán kezdik meg hat napos aradi szereplésüket Braun Gusztáv Fehér Kereszt szállójának teli kertjében.

A tizenhat tagból álló elsőreneni zenekart bizonyára melegen fogja fölkarolni Aradváros cigányzene-kedvelő közönsége.

Iparosok nagy-napja.

Az aradi ipartestület közgyűlése.

— A Hétfő riportja. —

Az aradi ipartestület tegnap délelőtt tíz órakor több mint kétszáz iparos részvételével tartotta évi rendes közgyűlését, amelynek legkiemelkedőbb momentuma Barabás Béla felszólalása volt. Leirhatatlan lelkesedés fogadta a nagyszabású beszédet, amely néhány aktuális politikai kérdésre, így az önálló vámtérrétre és a külön magyar bankra is kiterjedt. A tartalmas, meggyőző érvelésű beszéd után Reinhard Gyula, az ipartestület alelnöke, a jelen voltak harsány eljenzése mellett jelentette ki, hogy megtalálták már az ország iparosságának új vezérét: Barabás Bélában.

A közgyűlésről részletes tudósításunk a következő:

Steigerwald Alajos elnök konstatalja a határozatképességet, a közgyűlést megnyitja és a jegyzőkönyv vezetésére Kádas Lajos dr. titkárt, hitelesítésére pedig Weil Alajos, Frick József, Wolf xános és Stark Sándor ipartestületi tagokat kéri fel. Kiemeli, hogy az elmúlt évben az ipartestület a békés fejlődés útján haladt. Sikerült az asztalos csoport szervezése és megalakult az aradi építőiparosok szövetsége is, amely csakhamar örvendetes működést fejtett ki. Összetartásra buzdítja az iparosságot és bejelenti, hogy az ipartestület új titkárává Kádas Lajos dr. választott. (Éljezés.)

Kádas Lajos dr., az új titkár hosszabb beszédben fejtette ki programját. Felhívja az iparosok figyelmét a sérelmes ipartörvény tervezetre, amelylyel szemben tömörülésre van

Sok millió
előkelő urhölgy használja a világhírű

FÖLDES-féle

Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan és rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer **szeplők, májfoltok, bőratkák, pattanások, kiütések** s mindennemű **bőrbaj ellen.** A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni. — **Készíti:**

Földes Kelemen

gyógyszerész

Aradon, Deák Ferenc-utca 11. szám alatt.

6485

Főraktár:

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Remek zamatu
igen finom

RUM

készíthető a Földes-féle

Rumeszenciá-

ból. 1 literhez szükséges mennyiség 30 fillér, használati utasítás minden üveghöz mellékelve. — Kapható

Földes Kelemen
gyógyszerésztárában ARAD

Koch
Dániel

villanyvilágítási
és telefon-berendezés
vállalata

Deák Ferenc-u. 42.,

Fehér Keresztrel szemben

Elvállal villanyos világítási és házi telefon berendezéseket jutányos árban.

Gáz-, petroleum-luszterok villanyosra átalakítása.

Villanyos világítási javításokat azonnal eszközölök.

Költségvetések minden kötelezettség nélkül.

Telefon 440.

Városi és megyei telefon 324. szám.

Tüzifa.

Bükk, cser, gyertyán és tölgy hasábfá, valamint **dorong tüzifa** jutányos árban kapható kicsinyben. **Faraktár**

Arad, Nagyváradi-ut 2a.

Vaggonrakományonkinti megrendelések úgy **tüzifa**, mint **kádár dongafára** elfogadtainak.

NACHT VIKTOR,
Arad, Petőff-utca 8. szám.

DICK SAMU

órák- és látszerész

Arad, Andrassy-tér és Weitzer J.-u. sarkán.

Elad és javít mindennemű **órákat** két évi jótállás mellett, a legolcsóbb árakon.

Raktáron tart mindennemű színházi **látcsöveket** a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnett orrcsüptetők és szemüvegek, arany, ezüst, nickel és tekenősbéka csontkeretekben, legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők mindennemű kivételben. 7689

Szemüvegek és orrcsüptetők
orvosi rendellet szerint azonnal készíttetnek.

Kényelem a fő dolog!

Különösen a cipőknél, mert a rossz szabásu és hanyagul kidolgozott cipő a lábat időelőtt tönkre teszi. A hirneves

K o b r a k - c i p ő k

amellett, hogy a legdivatosabb és tetszetős formában készülnek, a legkényelmesebben vannak szabva és a legnagyobb gonddal vannak kidolgozva.

A Kobrak-cipőgyár cipőkülönlegességei kaphatók **Aradon kizárólag**

Lányi Marcell

„Kobrak“ cipő-raktárában

Aradon, Atzél Péter-utca 1. sz.

Mi történt az éjjel?

Semmi. Csupán kiderült, hogy a Nap nevű égitest teljesen fölösleges, mert a

Benoid gázvilágítás

teljesen pótolja. A Benoid-gáz nemcsak a legolcsóbb, hanem

Fényt, Hőt, Erőt

s szolgáltat. Azonkívül teljesen veszélytelen és mindenütt alkalmazható.

Díjtalan felvilágosítást ad

Magyar Benoid-gáz R.-t. Arad.

Telefon 561.

Budapest, Andrásy-ut 17.

Telefon 28-60.

A pécsi

országos kiállításon legmagasabb kitüntetést, diszoklevelet nyert.

Telefon 162.

Telefon 162.

Ajánlunk kitűnő minőségű

Porosz kocka fűtő kőszén

Porosz légszeszpirszén

porosz kocka kokszbrikett,

elsőrendű darabos pormentes

bükkfa-szenet

jutányos áron házhoz szállítva.

Reusz Mór és Fia

széntelege

Arad, Boros Béni-tér 12. sz.

Igen jutányos áron vállal mindennemű

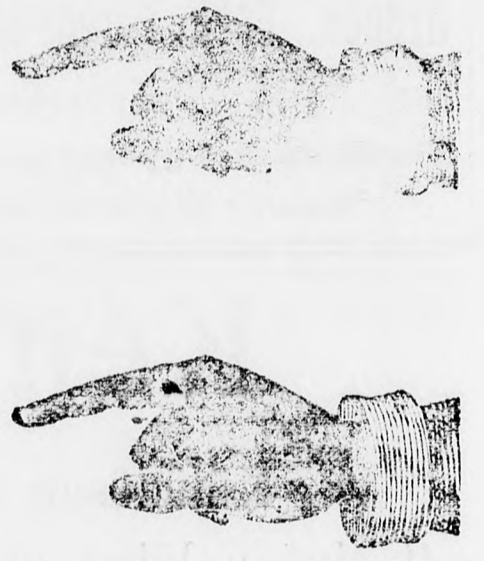
kövezési és csatornázási

munkákat

Sztanity Mátyás

kövezési vállalkozó

Arad, Csernovits Péter-utca 14. sz.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, duggyökéretű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

valamint gyökeres riparia portalis szőlő-vesszőket

bármely mennyiségben szállít:

HÁMORY-GAZDASÁG

SZŐLŐ-OLTVÁNY-TELEPE ARAD.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

HELYI ÉS MEGYEI TELEFON 387.

BRAUN N. A. ARAD.

Boros Béni-tér, közvetlen a Vármegyei gazdasági egyesület mellett.

Ajánlja nagy raktárát mindennemű fűtőkészletekben, bel- és külföldi fűtőkészletekben, esetekben stb. stb.

MOBLES & HOARE angol hintófűtőkészletek főraktára.

Saját gyártmány: „Nappány” ezüstszínű kályhatisztítószert, „Rózsa” cipőeréme, „Rózsa” fém tisztítópaszta, „Rózsa” kályhapaszta, mindenféle hőfűtőeszközök és konzerválószeresek u. m. vaselin, bőrszír, nyeregszappan, patázsír stb.

Olcso árak, szolid és pontos kiszolgálás.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

BRAUN N. A.